

Maailma 2015

Millä lihaksilla
kehityksen puolesta,
ilmastonmuutosta
vastaan?

© Ajatuspaja e2, some rights reserved.

Lisätietoa Creative Commons -lisenssistä:
www.creativecommons.fi

ISBN 978-952-67200-8-1 (nid.)

ISBN 978-952-67200-9-8 (PDF)

TOIMITTANUT: Taru Savolainen

ULKOASU: Juha Räty / www.j-form.fi

KANNEN KUVA: Mkel Østergaard / Gorilla

TAKAKANNEN KUVA: David Trood / Gorilla

PAINO: Newprint Oy, Loimaa 2009

Sisältö

Lukijalle	2
Köyhyys – puutetta ruuasta vai enemmän?	5
Demokratia – tärkeää mutta vaikeaa	10
Kehitys ja ilmasto tarvitsevat toisiaan	13
Hiili ja valuutanvaihdot verolle	16
Veroparatiisit nurin	20
Kauppa ei saa olla irti kehityspolitiikasta	23
Maailmanpolitiikka muutoksessa	28
Viitteet	32
Kommenttipuheenvuorot	
• Kari Karanko	34
• Aino Kostiainen ja Anu Palomäki	39
LIITE: Vuoden 2009 tilaisuudet	42

Lukijalle

YLI MILJARDI ihmistä näkee nälkää ja vuosittain aliravitsemukseen kuolee noin 36 miljoonaa ihmistä. Käsittämättömiä lukuja. 2000-luvun maailmassa, jossa ratkaistaan ilmastonmuutoksen kaltaisia jättimäisen vakavia ongelmia, ei pystytä ratkaisemaan nälän ongelmaa.

Tässä julkaisussa tarkastellaan köyhyyttä, kehityksen ja ilmastopoliitiikan yhteyttä, demokratiaa, kehitysavun periaatteita sekä luodaan katsaus YK:n vuosituhattavoitteiden jälkeiseen aikaan. Raportti sisältää konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Tavoitteena on arvioida rohkeasti miten asioita voitaisiin tehdä paremmin, jotta köyhyys ja sen seuraukset tappaisivat vähemmän ihmisiä. Tavoite ei ole pieni.

Kehitysyhteistyö ei riitä hyvän elämän, tasa-arvon ja inhimillisen turvallisuuden lisäämiseen. Tarvitaan maailman talousjärjestelmän uudistamista, kehitysmaiden keskinäisiä kumppanuuksia ja valmiutta jakaa maapallon resursseja tasaisemmin. Perinteisen kehitysavun rinnalle tarvitaan lisärahoitusta. Globaalit verot, lentomaksut ja muut uudet kehitysrahoituksen lähteet ovat nyt tarpeen.

Ajatuspaja e2 sai kaksi vuotta sitten ulkoministeriöltä tutkimusrahoitusta, jonka turvin olemme tarkastelleet perinteistä kehityspoliitikkaa uusista lähtökohdista ja ennakkoluulottomasti. Tämä on Maailma 2015 -hankkeen loppuraportti.

Kiitän hankkeessa mukana olleita asiantuntijoita, kansalaisaktiiveja, tutkijoita ja poliitikkoja. Kiitän Taru Savolaista, joka on asialle omistautuen vienyt hanketta eteenpäin. Tarulle kiitokset myös tämän julkaisun toimittamisesta.

Maailma 2015 -hanke on ollut Ajatuspaja e2:n ensimmäinen kehityspoliittinen ponnistus. Haluamme olla mukana jatkokeskusteluissakin. Urakassa tarvitaan meitä jokaista. ■

Helsingissä 19.11.2009

Karina Jutila

Johtaja

Ajatuspaja e2

Maailma 2015 -hankkeen työskentelyyn osallistuivat vuonna 2009

Outi Behm	Sini Numminen
Elina Das Bhowmik	Jorma Paukku
Antti-Matti Ellä	Kaisu Piironen
Minttu Harjula	Niina Pitkänen
Kaisa Karttunen	Eija Pulkkinen
Niklas Kaskeala	Eija Ranta-Owusu
Tuuli Kaskinen	Ulla-Maija Rantapuska
Leena Koivisto	Maria Riala
Akseli Koskela	Suvi Virkkunen
Tiina Kukkamaa	Timo Voipio
Päivi Kuusela	Marina Wetzer-Karlsson
Pauliina Kärkkäinen	Ronald Wiman
Kalle Laaksonen	Paula Yliselä
Johanna Liukkonen	Matti Ylönen
Hannes Manninen	

ja monia muita. Suurkiitos teille, kaikille tilaisuuksiimme osallistuneille, alustajille ja järjestelyissä mukana olleille yhteistyökumppaneille.

Köyhyys – puutetta ruuasta vai enemmän?

KÖYHYEDEN poistaminen on yksi niin Suomen, Euroopan unionin kuin Yhdistyneiden kansakuntien kehityspolitiikan päätavoitteista¹. Köyhyydellä tarkoitetaan yleensä tulotasolla mitattua äärimmäistä köyhyyttä eli tilannetta, jossa ihminen ansaitsee alle 1,25 Yhdysvaltain dollaria (noin 80 senttiä) päivässä. Yhä useammin puhutaan myös muista kehityksen indikaattoreista, kuten YK:n kehitysohjelman käyttämästä inhimillisen kehityksen indeksistä (Human Development Index, HDI). Se lasketaan eliniänodotteen, aikuisväestön lukutaidon sekä ihmisten koulutus- ja elintason perusteella. Vuonna 2000 YK:ssa hyväksyttiin yhteinen seurantamekanismi vuosittuhaustavoitteiden saavuttamisen arvioimiseksi. Tämä Millennium Development Goals -nimellä kulkeva kehikko pyrkii mittaamaan, millä tavalla yhteiset ponnistelut kehityksen aikaansaamiseksi ovat onnistuneet eri kehitysmaissa. Viime aikoina mittarivalikoimaan on tullut myös onnellisuusindeksi². Tarkastelun laaja-alaistuminen on erittäin tervetullutta.

Äärimmäisestä köyhyydestä on tullut koko kehityspoliittisen toiminnan yhteinen vihollinen numero yksi. Ilman peruselantoa ihminen ei pysty tyydyttämään perustarpeitaan. Köyhyyden nujertaminen edellyttää kuitenkin nykyistä laajempaa keinopalettia, erilaisia hyvinvointimalleja sekä ongelmien ja mahdollisuuksien kokonaisvaltaisempaa tarkastelua. Huomiota on kiinnitettävä muuhunkin kuin aineelliseen

hyvinvointiin. Yhteisöille on annettava mahdollisuus valita omaan kulttuuri- ja arvomaisemaansa sopivia toimintatapoja.

Köyhyyden vähentämiseen ei ole olemassa kaikkialla toimivaa mallia. Pelkän materiaalsen köyhyyden vähentämisen sijaan tulee keskittyä rakentamaan kestäviä yhteiskuntia, joissa ihmisillä on mahdollisuus hyvään elämään, osallisuuteen, turvallisuuteen ja itsensä toteuttamiseen. Sekä toimenpiteiden suunnittelun että käytännön toteutuksen on oltava ensisijaisesti paikallisten ihmisten käsissä. Demokraattisesti, ihmisten tarpeiden perusteella asetetut tavoitteet sekä paikallinen omistajuus ja vastuunkanto ovat myönteisen kehityksen edellytyksiä.

Yksi keskeinen tavoite köyhyyden nujertamisen strategiassa on kaikkien ihmisten, sekä miesten että naisten, yhtäläinen oikeus osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon kaikilla tasoilla. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi myös teollisuusmaiden tulee nähdä vaivaa yhteistyössään kehitysmaiden kanssa.

Tasavertaista kumppanuutta vai ylhäältä annettuja almuja?

Suomen tulee uudistaa kehitysyhteistyönsä lähtökohtia. Suppeasti ymmärretyn materiaalsen köyhyyden vähentämisen sijaan on sitouduettava monipuoliseen ja pitkäjänteiseen yhteistyöhön kumppanimaiden yhteiskuntien kehittämiseksi. Kehitystyön tulee pohjautua paikalliseen omistajuuteen, laajaan ongelmantarkasteluun ja tutkimustietoon sekä monialaiseen osaamiseen. Myös traditionaalisella tiedolla on merkitystä yhteisissä ponnisteluissa köyhyyden voittamiseksi.

Kumppanuuden alkuvaiheessa on perehdyttävä huolella kumppaniin maan olosuhteisiin ja ongelmiin, sekä paikallisten että suomalaisten

Köyhyys on

- *yleensä suhteellista. Äärimmäisenä köyhyydenä pidetään tilannetta, joka uhkaa ihmisarvoa, terveyttä ja jäsenyyttä yhteisössä.*
- *kontekstisidonnaista – länsimainen köyhyyden käsite puuttuu monista kulttuureista.*
- *prosessi, ei samanlaisena pysyvä olotila: perhe voi tulla toimeen välillä paremmin, välillä kehnommin. Hyvinä aikoina riittää ruokaa ja lapset käyvät koulussa, äkillisen katastrofin, esim. sairauden tai kuivuuden kohdatessa tarvitaan koko perhe töihin ja kiristetään vyötä, otetaan lapset koulusta, myydään karja tai maat ja voidaan joutua krooniseen, sukupolvienkin yli kestäväan köyhyyteen.*
- *muutakin kuin materiaalista puutetta, esimerkiksi puutetta mahdollisuudesta osallistua yhteisön toimintaan tai päätöksentekoon.*
- *kaikkien kehitysyhteistyön osapuolten ja toimijoiden yhteinen vihollinen. Mutta mitä kaikkea todellisuudessa tehdään ja hyväksytään köyhyyden vähentämisen nimissä?*

eri alojen asiantuntijoiden osaamista hyödyntäen. Käytännön yhteistyön suunnittelun ja toteutuksen on oltava mahdollisimman pitkälti paikallisten toimijoiden vastuulla. Heitä on kuunneltava nykyistä enemmän myös työn tulosten arvioinnissa.

Suomen kehityspolitiikkaa uudistettaessa tulee

- luopua opettaja–oppilas-asetelmasta ja antaa mahdollisuus molemminpuoliselle oppimiselle.
- uskaltaa tukea myös kansainvälisestä valtavirrasta poikkeavia, kestäviä yhteiskunnan rakentamisen malleja.
- osallistua kehitysmaiden sosiaaliturvajärjestelmien (esim. perussairaus- ja eläkevakuutukset, työttömyysturva) rakentamiseen.
- edistää perusturvaa uhkaavien riskien hallintamekanismien, esimerkiksi satovakuutusten, kehittämistä.
- suhtautua tiukemmin ihmisoikeusrikkomuksiin.
- edistää globaalipoliittista keskustelua ja tietoisuutta kehityksy-symyksistä sekä päättäjien että kansalaisten keskuudessa. On muistettava puhua asioista niiden oikeilla nimillä.
- osallistua aktiivisesti mm. kehitystavoitteita, ilmastopolitiikkaa ja kauppaa koskeviin kansainvälisiin keskusteluihin ja neuvotteluihin.

Suomen on syytä osallistua myös kyseenalaistavaan keskusteluun kehityspolitiikan ns. virallisista totuuksista, kuten siitä, että vapaa-kauppa johtaa aina kaikkialla parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Samalla on annettava tilaa paikallisille, ruohonjuuritasolta kumpuaville ratkaisuille ja kyseenalaistettava yksittäisten talous- ja palvelujärjestelmien suvereenia asemaa.

Ihmisoikeuksia ja demokratiaa tulee korostaa kaikissa kansainvälisissä suhteissa. Esimerkiksi kauppasuhteet autoritaaristen hallintojen kanssa vievät uskottavuutta yrityksiltä vahvistaa demokratiavajeesta kärsivien maiden kansalaisyhteiskuntia tai instituutioita. Ihmisoikeuksista ja investoinneista pitäisi pystyä keskustelemaan rinnakkain. ■

Demokratia

– tärkeää mutta vaikeaa

KANSANVALLAN ja kehityksen välinen yhteys on kuin munan ja kanan – kumman on oltava ensin? Tukeeko demokratia kehitystä vai onko yhteiskunnan saavutettava tietty inhimillisen, taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen taso ennen kuin sen jäsenet kykenevät osallistumaan itseään koskevaan päätöksentekoon ja tekemään esimerkiksi riittävään tietoon ja harkintaan perustuvia äänestyspäätöksiä?

Vedenpitävää vastausta kysymykseen ei ole, mutta kansalaisten osallistuminen tuskin ainakaan haittaa muuta yhteiskunnallista kehitystä. Talouskasvua voidaan toki saada aikaan autoritaarisenkin hallinnon alla, mutta esimerkiksi ihmisoikeuksien toteutumisen ja inhimillisen turvallisuuden kannalta demokratia on avaintekijä. Myös talouskasvun hedelmät jakautuvat demokraattisen hallinnon maissa tasaisemmin. Ihmisten perusturvan kohentuminen luo osallistumisen kannalta tärkeää luottamusta kansalaisten ja hallinnon välille.

Suomen on syytä tukea kumppanimaidensa kansalaisyhteiskuntia ja demokraattisia instituutioita. Tuki voi olla kokemusten jakamista ja esimerkkien kertomista sekä järjestöaktiivien, puolue toimijoiden, kansalaisten, virkamiesten ja muiden toimijoiden yhteiskunnallista kouluttamista. Oman mallimme tuputtamista on sen sijaan vältettävä. Tärkeintä on, että ihmiset pääsevät mukaan itseään koskevaan

päätöksentekoon yhteiskunnan kaikilla tasoilla tasavertaisesti ja voivat luottaa päättäjiinsä.

Suomalaisen demokratiatuen kehittämiseksi ulkoministeriöön tulee pikaisesti perustaa uusi asiantuntijatehtävä, jonka haltijalle keskitetään demokratiatuen koordinointi ja seuranta yhteistyössä asiasta nykyisin vastaavien henkilöiden kanssa. Nykyisin demokratiatuki jakautuu usean ihmisen vastuulle, ja kokonaiskuva käytännön toiminnasta on jäämässä hajanaiseksi. Esimerkiksi Suomen lähetystöt tukevat paikallisen yhteistyön määrärahoillaan (PYM) asemamaidensa kansalaisjärjestöjä sekä kansalaisyhteiskuntia ja suomalaisilla kansalaisjärjestöillä on demokratiaa tukevia hankkeita. Valtiollisten laitosten, kuten ministeriöiden ja yliopistojen välistä yhteistyötä tulee laajentaa olemassa olevan instituutioiden välisen yhteistyön instrumentin (IKI) avulla. Monenkeskiseen demokratiatukeen Suomen tulee edelleen osallistua tukemalla esimerkiksi hallitustenvälistä International IDEA -järjestöä sekä YK:n kehitysohjelma UNDP:n demokratiatyötä.

Kehitys, demokratia ja Kiina

“Kiinalainen kapitalismi ilman demokratiaa”-kehitysskenarion välttämiseksi Suomen tulee yhdistää kehityspoliittiset tavoitteet vahvemmin Kiinan kauppapolitiikkaan esimerkiksi uudella demokratiatuella.

Taiwan on hyvä esimerkki siitä, miten demokratia on sovitettavissa kiinalaiseen kulttuurikontekstiin. Taiwanilainen nykydemokratia perustuu 1900-luvun alussa tohtori Sun Yat-senin kehittämään kiinalaisen demokratian käsitteeseen, joka on synteesi länsimaista demokratiateoriaa ja kiinalaista perinteistä ajattelua.

Sun kehitti vallan viisijako-opin, jossa kiinalaiseen kulttuuriin kuuluva vahva keskushallinto rakennetaan Abraham Lincolnin näke-

mykseen nojaten: ”kansalaisten hallinto, kansalaisten hoitamana, kansalaisia varten”.

Uutta demokratiatukea voitaisiin kohdentaa esimerkiksi tutkimushankkeeseen, jossa tarkasteltaisiin Sunin demokratia-ajatteluun nojaavaa demokratiakehitystä Taiwanissa ja peilattaisiin sitä Kiinan Kansantasavallan kehitykseen. Hanke olisi toteutettavissa yhteistyössä Taipeiissa sijaitsevan Academia Sinican kanssa, joka on taiwanilainen yhteiskunta- ja luonnontieteisiin erikoistunut tutkimusyksikkö. Taiwanissa toteutuneen kiinalaistyyppisen demokratian tutkiminen ja tukeminen on keskeinen kysymys kehityspolitiikan ja kauppapolitiikan johdonmukaistamisen kannalta. ■

Kehitys ja ilmasto tarvitsevat toisiaan

ILMASTONMUUTOKSEN hidastamiseen ja vaikutuksiin sopeutumiseen tarvitaan mittavia yhteisiä toimia: päästövähennyksiä, uusiutuvien energianlähteiden käytön lisäämistä, tehokkaampaa energiankäyttöä ja vastuullisia kulutusvalintoja. Jokaisen on oltava mukana eikä aikaa ole hukattavaksi.

Kestävä yhteiskunnallinen ja inhimillinen kehitys edellyttää ilmastonmuutoksen huomioimista kehityspolitiikassa. Erityisesti kyse on rahoituksesta. Euroopan komission arvion mukaan kehitysmaat tulevat tarvitsemaan ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen noin 100 miljardia euroa vuodessa. Summa on suunnilleen sama kuin vuosittainen maailmanlaajuinen kehitysapu nykyisin.

Kehitysmaiden ilmastotalkoot on pystyttävä rahoittamaan vaarantamatta kehitysapua. Kehitys- ja ilmastopolitiikka ovat kuitenkin kuin ”paita ja peppu”; esimerkiksi koulutus, aavikoitumisen ja metsäkadon torjuminen sekä mahdollisimman hiilineutraalin maatalouden, vesihuollon ja viemäröinnin kehittäminen parantavat ihmisten arkea ja ympäristön tilaa. Toisaalta esimerkiksi kehitysmaiden tarpeisiin sopivan puhtaan teknologian kehittäminen ja panostukset hiilineutraaliin energiantuotantoon vahvistavat yhteiskuntien yleistä kehityskapasiteettia. Kehitys- ja ilmastopolitiikassa tulee keskit-

tyä yhteistyömahdollisuuksien etsimiseen rahasta kiistelyn sijaan. Kansainvälisen yhteisön – valtioiden, yritysten, järjestöjen, säätiöiden ja rahoituslaitosten – on sitouduttava etsimään rahoitus molempien ongelmien hoitamiseen.

Suomen tulee

- huomioida tulevien sukupolvien oikeudet ja tasa-arvo sekä ilmasto- ja ympäristökysymykset paremmin kehityspolitiikassa.
- tukea kehitysmaiden neuvottelijoita kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa vahvistamalla heidän neuvottelutaitojaan ja ajamalla oikeudenmukaista ratkaisua.
- rahoittaa ilmastotutkimusta ja kehitysmaiden sopeutumista ilmastonmuutokseen kehitysyhteistyöbudjetin ulkopuolisella lisärahoituksella.
- keskittää ilmastopoliittiset toimenpiteet yhdelle momentille valtion talousarviossa, jolloin Suomen kokonaispanostusten seuraaminen käy nykyistä helpommaksi ja vastuunotto on läpinäkyvää.
- hyödyntää tehokkaammin ilmasto- ja kehityspolitiikan yhtymäkohdat – esimerkiksi (naisten) koulutus paitsi parantaa yhteiskunnallista asemaa, perheiden toimeentuloa myös edistää ilmastotyötä ja -tietoisuutta. ■

Lentomaksuilla hiviä, malariaa ja tuberkuloosia vastaan

- *UNITAID perustettiin vuonna 2006 Ranskan, Britannian, Brasilian, Chilen ja Norjan aloitteesta parantamaan kehitysmaiden köyhien pääsyä HIV/AIDS-, malaria- ja tuberkuloosihoitoon. UNITAID pyrkii alentamaan laadukkaiden lääkkeiden ja diagnoosien hintoja sekä parantamaan niiden saatavuutta. Nykyisin UNITAIDissa on 29 jäsentä. Työ rahoitetaan Chilen, Etelä-Korean, Kongon demokraattisen tasavallan, Madagaskarin, Mauritiuksen, Nigerin, Norsunluurannikon ja Ranskan keräämillä lentomaksuilla sekä lahjoituksilla. Norja antaa osan lentoliikenteensä hiidioksidiverosta UNITAIDin toimintaan.*
- *Ensimmäisen kahden toimintavuotensa aikana UNITAID on tukenut HIV/AIDSin, malarian ja tuberkuloosin vastaista työtä noin 730 miljoonalla dollarilla. Varoilla on mm. edistetty aids-lääkkeiden ja tuberkuloosidiagnostiikan kehitystyötä sekä parannettu lasten aids-hoitojen laatua.*
- *Lentomaksuilla kerättävien tulojen ennakoitavuus mahdollistaa UNITAIDin pitkäjänteisen työn. Esimerkiksi Ranska perii Euroopan sisäisistä lennoista matkustajaa kohden yhden euron maksun, kansainvälisillä lennoilla matkustajakohtainen maksu on neljä euroa. Maksuja kerätään myös muista lentomaksualoitteesta mukana olevista maista lähtevillä lennoilla. Transitoliikenne on järjestelmän ulkopuolella. Käytännössä lentoyhtiön perimä maksu kerätään matkustajilta. Vastaava maksu on Suomessa mahdollista maksaa vapaaehtoisesti.⁴*

Hiili ja valuutan- vaihdot verolle

ERiarvoisuuden vähentäminen ja kehitysmaiden varautuminen ilmastonmuutokseen tulevat vaatimaan paljon nykyistä enemmän resursseja. Rahoitusta ei voida jättää pelkästään varakkaampien valtioiden ja yritysten investointihalukkuuden varaan. Lisäksi tarvitaan uusia innovatiivisia kehitys- ja ilmastorahoituksen muotoja.

Innovatiivisia kehitysrahoitusmekanismeja ovat muun muassa lentomaksut, lääketutkimusta ja -hankintoja tukevat rahastot sekä maailmanlaajuiset verot. Globaaleista veroista tunnetuin lienee valuutanvaihtovero, mutta verotuksen piiriin voitaisiin nostaa myös muita asioita, esimerkiksi hiilidioksidipäästöt.

Suomi on sitoutunut osallistumaan aktiivisesti uusia kehitysrahoitusmekanismeja koskevaan keskusteluun ja kehitystyöhön³. Suomen rooli on kuitenkin tähän mennessä ollut valitettavan vaisu, vaikka kuulumme innovatiivista kehitysrahoitusta edistävään Leading Group on Financing for Development -ryhmään. Ryhmän muodostavat tällä hetkellä 56 varsinaista jäsenmaata, neljä tarkkailijajäsenmaata sekä monipuolinen joukko kansainvälisiä organisaatioita ja järjestöjä, mukaan lukien useat YK:n alaiset järjestöt, Maailmanpankki, OECD, Euroopan komissio ja Care. Mukana ovat myös muun muassa Britannia, Norja,

Saksa, Ranska, Japani, Intia ja Brasilia. Kansainvälistä kiinnostusta asian edistämiseen siis löytyy.

Finanssikriisin jälkimainingeissa myös rahoitusmarkkinoita tasa-painottavat ja yhteistä hyvää edistävät veroaloitteet ovat saaneet uutta kannatusta. Muun muassa Ranskan ulkoministeri Bernard Koucher on puhunut valuutanvaihtoveron käyttöönoton puolesta useaan otteeseen⁵, ja Britannian rahoitusvalvonnan johtaja lordi Turner on kannattanut asiaa.

Valuutanvaihtoveron toteuttamiseen on useita malleja. Tobinin–Spahnin vero on emeritusprofessori Paul Berndt Spahnin kehittämä versio taloustieteen Nobelilla palkitun James Tobinin veromallista. Spahnin verolla voitaisiin paitsi kerätä huomattavia summia rahaa maailman köyhien auttamiseen, myös vakauttaa rahoitusmarkkinoita ja ehkäistä uusien kriisien syntymistä.

Spahnin mallissa keskuspankki määrittelee valuutalle päivittäin odotekurssin, joka asettaa ns. valuuttaputken rajat. Normaalitylanteessa eli valuuttakurssien pysyessä valuuttaputken rajojen sisällä valuuttakauppoista peritään 0,005–0,02 prosentin vero. Valuuttakurssin ylittäessä tai alittaessa normaalitylanteen ryhdyttäisiin perimään huomattavasti suurempaa veroa. Pelkän lisäveron uhalla olisi tarkoitus pitää valuuttamarkkinat vakaina niin, että korotettu vero otettaisiin käyttöön vain ääritilanteissa. Normaalityloissa perittävä vero-osuus olisi niin alhainen, ettei sillä olisi markkinoita vääristäviä tai supistavia vaikutuksia.⁶

EU:n ja OECD:n jäsenmaat voisivat ensimmäisinä sopia valuutanvaihtoveron käyttöönotosta. Koska vero koskisi sekä ostoja että myyntiä, muiden maiden olisi edullista liittyä järjestelmään, etenkin jos sopimuksen ulkopuolisten maiden kanssa käytävää kauppaa verotettaisiin aina poikkeusolojen lisäprosentin mukaan. Valuutanvaihtoveron tuotot ohjattaisiin YK:n kautta köyhien kehitysmaiden tukemiseen.

Toinen naftaliinista kaivamisen arvoinen globaali veroaloite on hiilivero, joka on nostanut päätään esimerkiksi suomalaisessa keskustelussa kansallisena ja EU:n laajuisena aloitteena⁷. Sen kansainvälinen versio katosi keskusteluista Kioton sopimuksen mukaisen päästökauppajärjestelmän tullessa voimaan. Nyt kun päästökauppa on koeajon jälkeen todettu riittämättömäksi ilmastotavoitteiden kannalta, on aika pohtia aloitetta uudelleen.

Yksi päästökauppajärjestelmän isoista epäkohdista on sen heikko kattavuus. Kaikista hiilidioksidipäästöistä kauppajärjestelmän piirissä on vain noin 40–45 prosenttia, ja mm. maatalouden, liikenteen ja asumisen päästöt päätyvät yhteiseksi rasitteeksi vailla saastuttajan kustannusvastuuta. Hiilidioksidipäästöjen verottamisella päästäisiin huomattavasti lähemmäksi saastuttaja maksaa -periaatteen toteutumista. Verolla voitaisiin tilkitä päästökauppajärjestelmän porsaanreikiä, ja verottaa esimerkiksi kansainvälisen lento- ja meriliikenteen päästöjä. Pitkällä aikavälillä tulisi harkita siirtymistä päästökaupasta kokonaan hiiliverotukseen.

Hiiliverotuotoilla rahoitettaisiin ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista kehitysmaissa. YK:n alainen ilmastorahasto hallinnoisi varoja.

Uusien maksujen tai verojen lanseeraaminen ei koskaan onnistu kivuttomasti. Oikeudenmukaisuuden nimissä ja yhteisten haasteiden edessä kansalaisten ja päättäjien on kuitenkin kyettävä ylisukupolvisen ja -kansalliseen ajatteluun. Pelkästään oma ja naapurin napa eivät voi määritellä politiikkaa tai arjen valintoja. Tarvitaan valmiutta laajentaa pohjoismaisen hyvinvointivaltion universaalia lähtökohtaa maailmanlaajuiseen yhteisöön. ■

Sävellahja Facebookissa

- *”Great job! You recruited your friend to x cause” on iloinen viesti Facebookissa. Causes-sovelluksen avulla voit houkuttella ystäviäsi tukemaan voittoa tavoittelematonta, hyvällä asialla olevaa järjestöä tai liikettä. Facebook hoitaa Causes-järjestelmän kautta luottokortilla tehtyjen lahjoitusten käsittelyn Kanadassa ja Yhdysvalloissa rekisteröidyille järjestöille, tilastoi lahjoitukset sekä tiedottaa kunkin liikkeen keräämistä varoista ja kannattajajäsenistä yhteisön sisällä. Sovelluksen perustajien mukaan he haluavat tarjota ihmisille tasavertaisempia mahdollisuuksia muuttaa maailmaa.⁸*
- *Lokakuussa 2009 Causes aloitti yhteistyökumppaneineen America’s Giving Challenge -kilpailun, jossa järjestöt ja liikkeet kisaavat 30 päivän ajan 50 000 Yhdysvaltain dollarin pääpalkinnosta. Kisan yhteispotti on peräti 245 500 dollaria. Kisassa ovat mukana muun muassa Unicef sekä YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n Gimme Shelter: Give Shelter, Save Lives -kampanja, mutta myös paljon muita kuin kehityskysymyksiin keskittyviä järjestöjä. Voittaja on se, joka onnistuu saamaan taakseen eniten yksittäisiä lahjoittajia. Kyse ei siis ole rah summasta vaan lahjoitusten, asiaa tukemaan intoutuneiden ihmisten määrästä.⁹ Aukoton kannatusmittaus lahjoitusten määrään perustuva kisa ei ole, sillä sama ihminen voi tukea samaa liikettä vaikka joka päivä pienellä summalla.**
- *Kilpailu on mielenkiintoinen tapa kannustaa ihmisiä toimimaan tärkeiksi kokemiensa asioiden puolesta. Järjestelmän laajentamisen tai vastaavien alueellisten tempausten järjestäminen on varmasti mahdollista.*

* Lahjoitusten laskenta-aika alkaa joka päivä klo 15 Kanadan ja Yhdysvaltain itäosien aikaa ja päättyy seuraavana päivänä klo 14.59. Päiväkohtaisesti jaetaan 1500, 1000 ja 500 dollarin palkinnot päivän aikana useimman ihmisen kukkaron nyörejä höllyttäneelle liikkeelle.

Veroparatiisit nurin

UUSIEN verojen tai maksujen lanseeraamista kiireellisempi toimenpide on veroparatiisien toiminnan, laittomien rahavirtojen ja veronkierron nujertaminen. International Tax Justice Networkin nettisivuja lainaten, verot ovat kaikkein tärkein, tuottoisin ja kestävin kehitysrahoituksen muoto¹⁰. Global Financial Integrityn tutkimuksen mukaan kehitysmaat menettävät arviolta 860–1000 miljardia dollaria vuodessa laittomien rahavirtojen vuoksi. Arvio on maltillinen, sillä siihen eivät sisälly mm. hinnoitteluhuijaukset ja huumeiden tai muiden kiellettyjen tuotteiden salakuljetus.¹¹

Veroparatiisien toimintaan puuttuminen on kaikkien edun mukaista. Maailmasta tuskin löytyy valtiota, jolla ei olisi käyttöä varjotalouden nielemille verotuloille. Suomen on ryhdyttävä ajamaan veroparatiisitalouden ja kansainvälisen veronkierron alasajoa selvästi nykyistä ponnekkaammin.

Suomen tulee

- ajaa valuutanvaihtoveron eri toteutustapojen hyötyjen ja haittojen tutkimista. Tavoitteena tulee olla kansainvälisesti kattavan verojärjestelmän mahdollisimman ripeä kehittäminen ja käyttöönotto. EU:n ja OECD:n on näytettävä esimerkkiä.

Veroparatiisi

- *OECD:n määritelmän mukaan veroparatiisi on valtio tai alue, jolla on käytössä alhainen tai nolla-verotus. Samaan aikaan pankki- ja muut talouselämään liittyvät salaisuuslait ja -käytännöt on säädetty tiukoiksi. Tiedonvaihto on olematonta ja järjestelmä ylläpitää osaltaan talousrikollisuutta.*
- *Arviot veroparatiisien määrästä vaihtelevat 40–70 välillä¹². OECD listasi vuonna 2000 yli 40 tiedonvaihtoyhteistyöhön vastahankaisesti suhtautuvaa veroparatiisia. Lokakuuhun 2009 mennessä kaikki niistä solmivat ”mustalta listalta” pois pääsyyn vaadittavat kaksitoista kahdenvälistä verotietojen vaihtosopimusta. Suuri osa sopimuksista ei kuitenkaan vielä ole astunut voimaan ja käytännössä niiden toimeenpanon valvonta on vielä lapsenkengissä.¹³ Lisäksi kahdenväliset sopimukset ovat varsin tehoton ratkaisu veroparatiisiongelman. Ne velvoittavat veroparatiisin luovuttamaan tietoja ainoastaan sopimuskumppanimaan erityisesti pyynnöstä tilanteissa, joihin liittyy perusteltu väärinkäytösepäily. Kahdenvälisillä tiedonvaihtosopimuksilla ei pystytty luomaan kattavaa ja läpinäkyvää verotietojärjestelmää.*

- tukea muiden innovatiivisten kehitys- ja ilmatorahoitusmekanismien, kuten lentomaksujen ja hiilidioksidiveron kehittämistä.
- edistää veroparatiisien toimintaa rajoittavaa kansainvälistä viranomaisyhteistyötä ja tiedonvaihtoa.
- vaatia kansainvälisiä toimijoita kuten YK:ta, Maailmanpankkia ja Kansainvälistä valuuttarahasto IMF:ää tutkimaan varjotaloutta ja sen vaikutuksia sekä rahoittaa aihetta koskevaa tutkimusta.
- tukea kehitysmaiden omien verotuskäytäntöjen ja -instituutioiden kehittämistä.
- olla aktiivisesti mukana rakentamassa monenkeskistä verosopimus- ja tiedonvaihtojärjestelmää. Samalla tulee pyrkiä lisäämään automaattisesti tiedonvaihdon piiriin kuuluvien toimien määrää.
- olla mukana kehittämässä kansainvälistä tiedonvaihtoa koskevien sitoumusten seuranta.

Laittomat rahavirrat

Laittomalla rahalla tarkoitetaan rahaa, joka on ansaittu, siirretty tai käytetty rikollisesti. Se ei näy alkuperämaansa virallisissa pankki- tai muissa talousjärjestelmissä. Paenneiden pääomien eli laittomien rahavirtojen tuotot eivät yleensä palaa alkuperämaahansa. Pääomapaon sijaan pimeän rahan virtaamista järjestelmän ohi ulkomaille on osuvampaa kutsua laittomaksi rahavirtaukseksi. Pääomapako säilyttää vastuun rahan karkaamisesta ulkomaille pelkästään kehitysmailla, kun todellisuudessa länsimailla on vuosikymmenten ajan ollut merkittävä rooli laittomien rahavirtojen luomisessa ja hallinnoinnissa.¹⁴

Kauppa *ei saa olla irti* ***kehityspolitiikasta***

JOHDONMUKAISUUS, vaikuttavuus, täydentävyys ja yhteensovittaminen ovat Suomen ja EU:n kehityspolitiikkaa ohjaavia keskeisiä periaatteita. Periaatteet ovat tärkeitä, mutta tehokaskin apu voi vaelua hukkaan, jos avunantajien muu politiikka menee ristiin kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteiden kanssa.

Kehitysapu ei yksin riitä köyhyyden ja maailmanlaajuisen eriarvoisuuden vähentämiseen. Avunantajien tulee tukea kehityspoliittisten tavoitteiden toteutumista myös muilla kehitysulottuvuuksia sisältävillä politiikkasektoreilla, kuten kauppa-, ympäristö-, maatalous- ja maahanmuuttopolitiikalla. Kehitystavoitteiden saavuttaminen edellyttää siis kehityspoliittista johdonmukaisuutta.

Matti Vanhasen II hallitus on hallitusohjelmassaan sitoutunut kehityspoliittisen johdonmukaisuuden vahvistamiseen eri politiikkasektoreilla ¹⁵. Syksyllä 2007 julkaistussa kehityspoliittisessa ohjelmassa johdonmukaisuus on nostettu yhdeksi kolmesta Suomen kehityspolitiikkaa ohjaavasta periaatteesta. Kehityspoliittisessa ohjelmassa asiaa kuvataan seuraavasti:

Hallitus ottaa eri politiikan alojen vaikutukset kehityspolitiikan tavoitteiden toteutumiseen entistä paremmin huomioon ja pyrkii päätöksil-

lään tukemaan niiden toteutumista. Kehityspoliittisen johdonmukaisuuden vahvistamiseksi eri politiikkapäätösten vaikutuksia arvioidaan kaikissa sellaisissa ohjelmissa ja selvityksissä, joissa määritellään Suomen toimintalinjoja kehitykseen vaikuttavissa kysymyksissä.

Johdonmukaisuuden edistämässä painopisteitä ovat kauppa ja kehitys, maaseutu ja kehitys sekä köyhyyden ja ympäristön välinen suhde.¹⁶

Johdonmukaisuuden haasteita

Kehityspoliittisen johdonmukaisuuden toteutukseen liittyy monia haasteita. Ensin on päätettävä käsitteen sisällöstä: tarkoitetaanko kehityspoliittisella johdonmukaisuudella tilannetta, jossa muulla politiikalla tuetaan kehitysyhteistyön tavoitteita vai riittääkö se, että ei vesitetä kehitysyhteistyön tuloksia muiden politiikkasektoreiden toimilla? Alun perin käsitteellä on viitattu ensin mainittuun, mutta käytännössä valitettavan usein on oltava tyytyväinen, jos jälkimmäisenkään määritelmä vastaa todellisuutta.

Toinen haaste on kehityspoliittisen johdonmukaisuuden jalkauttaminen. Kyse on pitkälti poliittisesta tahdosta, siitä että kehitystavoitteet pidetään mielessä muiden politiikka-alojen tavoitteita asetettaessa. Kehitystavoitteiden tulisi olla kärjessä silloinkin, kun oman edun nimissä olisi houkuttelevaa laittaa periaatteet hyllylle.

Kolmannen haasteen muodostavat käytännön kysymykset. Miten kehitystavoitteet sisällytetään osaksi muun politiikan suunnittelua ja toteutusta? Kuinka parannetaan tiedonkulkua viranhaltijoiden ja poliitikkojen välillä, jotta tiedetään mitä eri osapuolet tekevät ja päätöksenteko nojaa olennaiseen tietoon?

Suomen tulee edistää kehityspoliittista johdonmukaisuutta

- luomalla kehitysvaikutusten arviointiin YVA-menettelyä vastaava työkalu, jonka avulla kehitysvaikutusten arviointi saadaan osaksi eri politiikkasektoreiden valmistelutyötä.
- laatimalla kokonaisvaltaisempia politiikkaohjelmia: esimerkiksi ilmastonmuutosta, ruokaturvaa ja muuttoliikettä tulisi tarkastella yhtenä kokonaisuutena.
- perustamalla valtioneuvoston alaisuuteen säännöllisesti kokoontuva globaaliasioiden ministerivaliokunta (vrt. ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta UTVA, EU-ministerivaliokunta).
- tiivistämällä viranhaltijayhteistyötä, tehostamalla tiedonkulkua ja järjestämällä koulutusta eri ministeriöiden koherenssivastaaville sekä antamalla heille vastuuta kehityspoliittisen johdonmukaisuuden edistämisestä. Ulkoministeriö koordinoisi yhteistyötä.
- lisäämällä seurantaa. Hallitus raportoisi vuosittain eduskunnalle kehityspoliittista johdonmukaisuutta edistävästä toimista ja niiden vaikuttavuudesta.

Kansainvälisillä foorumeilla Suomen tulee ajaa kansainvälisten kauppaa-, ympäristö-, liikkuvuus- ja työvoimapolitiittisten pelisääntöjen valvontaelimen perustamista esimerkiksi YK:n alaisuuteen. Kyse olisi monenkeskisestä toiminnasta. Kehityspoliittisen johdonmukaisuuden tulee olla Suomen toiminnan ohjenuora kansainvälisissä neuvotteluissa esimerkiksi kauppaa- ja ilmastopolitiikassa.

Kehitysvaikutusten arviointi

Euroopan komissio seuraa omaa ja EU:n jäsenmaiden kehityspoliittisen johdonmukaisuuden toteutumista. Jäsenmaiden osalta kyse on itsearviointista. Kukin jäsenmaa on saanut joka toinen vuosi vastattavakseen listan kysymyksiä, joilla on selvitetty politiikkasektoreiden ja kehitystavoitteiden yhteyksiä. Vuosina 2005–2009 arvioinnin kohteena olivat seuraavat 12 politiikkasektoria:

- kauppa
- ympäristö
- ilmastonmuutos
- turvallisuus
- maatalous
- kahdenväliset kalastussopimukset
- globalisaation sosiaaliset vaikutukset
- säädyllinen työvoimapolitiikka
- maahanmuutto
- koulutus, tutkimus ja innovaatiot
- informaatioteknologia
- kuljetukset ja liikenne
- energia

Suomen on oltava aktiivisesti parantamassa kehityspoliittisen johdonmukaisuuden toteutumista ja keskustelemassa käsitteen sisällystä myös EU-tasolla. Erytistä huolta on pidettävä siitä, että kehityspoliittisen johdonmukaisuuden kehittämisessä ja arvioinnissa huomioitavien politiikka-alojen joukossa pidetään mukana kehityksen kannalta olennaiset sektorit, kuten kauppapolitiikka.

Suomen tulee omalta osaltaan edistää kehityspoliittista johdonmukaisuutta ottamalla käyttöön jatkuva kehitysvaikutusten arviointi kansallisen tason poliittisessa valmistelussa ja päätöksenteossa sekä määriteltäessä Suomen kantoja EU-tasolla.

Käytännössä vastuuviranhaltija tekisi tiiviin esiarvioinnin kulloinkin käsillä olevan asian vaikutuksista kehitystavoitteisiin ja – mikäli kehitysvaikutukset arvioitaisiin merkittäviksi – perusteellisen kehitysvaikutusten arvioinnin. Mahdolliset kehityspoliittiset epäjohtonmukaisuustapaukset pyrittäisiin ratkaisemaan valmisteluvaiheessa tai poliittisella tasolla, esimerkiksi EU-ministerivaliokunnassa.

EU-tasolla komissiota tulee vaatia tekemään kehitysvaikutusten arviointeja kaikilla politiikkasektoreilla, joihin mahdollisesti sisältyy kehitysulottuvuus. Komission ja jäsenmaiden tulee myös hyödyntää toistensa tekemiä evaluaatioita tehokkaasti.

Kehityspoliittisen johdonmukaisuuden toteutuminen vaatii

- yksimielisyyttä politiikan tavoitteista,
- laadukasta tutkimustietoa toimien vaikutuksista kehitysmaihin,
- poliittista tahtoa,
- tiivistä ja tehokasta ministeriöiden välistä yhteistyötä,
- sitoumusten seuranta sekä
- toiminnan tulosten ja vaikutusten arviointia. ■

Maailmanpolitiikka

muutoksessa

KANSAINVÄLISEN yhteisön voimasuhteet ovat muuttumassa merkittävästi. Tämä on otettava huomioon kansainvälisten järjestelmien toiminnassa. Monenkeskisten organisaatioiden, kuten Maailmanpankin, Kansainvälisen valuuttarahasto IMF:n, Maailman kauppajärjestö WTO:n ja YK:n turvaneuvoston sisäistä paikkajakoa ja äänivaltaa on muutettava tasapuolisemmiksi. On luovuttava G-kerhojen ja muiden vastaavien organisaatioiden minilateralismista, joka nojaa varakkaiden ja voimakkaiden kuppikuntiin. On aika rakentaa osallistavaa multilateralismia. Järjestelmä, joka jättää esimerkiksi miljardi afrikkalaista globaalia yhteisöä koskevan päätöksenteon marginaaliin, ei vastaa nykypäivän tarpeita ja todellisuutta.

Globalikysymyksistä kyetään keskustelemaan ja toisinaan jopa päättämään sitovasti monenkeskisillä kansainvälisillä foorumeilla. G-kerhojen ja vapaakauppaklubien ottama sananvalta on siirrettävä takaisin YK-järjestelmälle. Dinosaurukseksi haukuttua maailmanjärjestöä on uudistettava ennen kuin se kykenee vastaamaan edessä oleviin haasteisiin. Yhteisen foorumin kehittäminen on kuitenkin nyt menossa olevaa hajauttamista parempi ratkaisu.

Ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa, maailmantalouden kriisien ehkäisyssä ja ruokaturvan parantamisessa onnis-

tumme vain toimimalla aidosti yhdessä, kehittämällä tasavertaisesti osallistavaa globaalihallintoa. Oman selustan turvaamiseen keskittyminen johtaa kansainvälisen eriarvoisuuden syvenemiseen, inhimillisiin tragedioihin ja lopulta konflikteihin ja katastrofeihin. Tämä viesti on sisältynyt moniin virallisiin puheenvuoroihin viimeisen parin vuoden aikana. Muun muassa syyskuisen YK:n yleiskokouksen yleiskeskustelussa Yhdysvaltain presidentti Barack Obama¹⁷, Venäjän presidentti Dmitri Medvedev¹⁸ sekä Kiinan presidentti Hu Jintao¹⁹ korostivat globaalin yhteistyön välttämättömyyttä ja YK:n roolia nykyisten suurten haasteiden ratkaisemisessa. Käytännössä edistysaskeleet ovat toistaiseksi olleet lyhyitä.

Kehitysyhteistyössä globaalijärjestelmän uudistaminen tarkoittaisi esimerkiksi valtavan avunantajakirjon ja kahdenvälisen yhteistyösopimusten muodostaman apulabyrinthin karsimista. YK ottaisi päävastuun kansainvälisen kehitysavun ja -yhteistyön hallinnosta. YK:n tukena toimisivat Afrikan unioni (AU), EU sekä Amerikan mantereen ja Aasian kehitysallianssit ja kansalaisjärjestöt. Myös osallistavammilla ja edustukseltaan tasapainoisemmilla kansainvälisillä rahoituslaitoksilla olisi paikkansa.

Esimerkiksi Suomi ohjaisi jatkossa kehitysyhteistyömäärärahansa YK-järjestöille ja EU:n kehitysbudjettiin. EU:n kehitysyhteistyön suunnittelusta ja toimeenpanosta vastaisivat komissio ja parlamentti yhdessä. AU:n ja EU:n välinen yhteistyö olisi tiivistä niin kehitys-, maahanmuutto-, ympäristö- kuin kauppapolitiikassa. Kehitysavulla tarjottaisiin aidosti välineitä köyhien maiden omien kehityssuunnitelmien toteuttamiseen. Samalla luovuttaisiin suorien taloudellisten intressien liittämisestä apuun – antajan hyödyksi katsottaisiin mm. inhimillisen turvallisuuden maailmanlaajuinen paraneminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja globaali yhteiskunnallinen vakaus. Kaikkia hyödyttäisi olennaisesti myös kaupankäyntimahdollisuuksien kehittyminen.

Uudessa järjestelmässä EU:n lähetystöt olisivat korvanneet suuren osan jäsenmaiden kansallisista lähetystöistä ja ne vastaisivat suurelta osin neuvotteluista kumppanimaiden kanssa. Euroopan parlamentti ja komissio myöntäisivät neuvotteluvaltuudet ja niille myös raportoitaisiin säännöllisesti. Lähetystöjen henkilöstön rekrytointi eri jäsenmaista perustuisi yhteisesti joka viides vuosi sovittaviin kiintiöihin. Vastuu kansainvälisen yhteistyön sisällön suunnittelusta ja toimeenpanosta olisi entistä selvemmin kehitysmailloilla.

Vuonna 2000 hyväksytyjen YK:n vuosituhtavaroitteiden arvioinnin dead line, vuosi 2015, lähestyy. Samalla kun keskitytään viime hetken rutistukseen tavoitteiden toteuttamiseksi, on pohdittava myös sitä, mistä löytyy uusi, kansainvälisen politiikan toimijat yhdistävä agenda. Uuden suunnitteluprosessinkin kannalta on ensiarvoisen tärkeää kehittää tasavertaista monenkeskistä globaalihallintoa, jotta tavoitteet todella vastaavat ihmisten tarpeita. Paikallinen omistajuus on kyettävä muuttamaan mantrasta todelliseksi yhteistyöperiaatteeksi.

Keinovalikoimaan voisi tulevaisuudessa kuulua yhteiskunnallinen yrittäjyys nykyistä vahvemmin. Ihmisten käsitys hyvinvoinnista ja työelämästä muuttuu eikä taloudellisen voiton maksimoiminen ole välttämättä yritystoiminnan tärkein tavoite. Mahdollisuus toteuttaa itseään ja tehdä merkityksellistä työtä on monelle vähintään yhtä tärkeää kuin taloudelliset kannustimet. Sosiaalinen turvallisuus on nousut tärkeäksi arvoksi. Yhteiskunnallisen yrittäjyyden tavoite on aineellisen rikastumisen sijaan osallistuminen yhteiskunnallisen ongelman poistamiseen. Kyse on tehokkaasta liiketoiminnasta, mutta voittoja ei kääritä omaan taskuun, vaan ne suunnataan yritystoiminnan kehittämiseen. Tunnetuin esimerkki yhteiskunnallisesta yrityksestä on Nobel-palkitun Muhammad Yunusin perustama mikroluottoja myöntävä Grameen Bank. Nuorten entistä vahvempi rooli työmarkkinoilla lisää oletettavasti yhteiskunnallista yrittäjyyttä. Monet

nuoret tiedostavat ilmastonmuutoksen haasteet ja haluavat miettiä myös työelämän kysymyksiä uusista näkökulmista.

Alueellista kehitysrahoitusta tulee kehittää. Kansallisten rajojen merkitys vähenee kaikkialla maailmassa, ja maiden yhteishankkeilla on mahdollista saavuttaa parempia tuloksia.

Tärkeää on myös, että kehityspolitiikka perustuu vankasti sekä tutkimustietoon että kokemuksiin. Akateemisen kehitysmatutkimuksen tie kehitysyhteistyötoiminnaksi saattaa olla pitkä, mutta sille tulee antaa enemmän sijaa kehityspolitiikassa. Kehitys(maa)tutkijoiden ja kehitysyhteistyöpolitiikan suunnittelijoiden ja toimeenpanijoiden tiiviimpi yhteys parantaisi todennäköisesti mm. avun tehokkuutta. ■

Viitteet

- 1 Kehityspoliittinen ohjelma 2007 – Kohti oikeudenmukaista ja kestävää ihmiskuntapolitiikkaa, Kehityspoliitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus, YK:n vuosituhattavoitteet, tavoite 1
- 2 New Economics Foundation, 2009
- 3 Valtioneuvosto (2007), Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelma
- 4 UNITAIDin internetsivut osoitteessa <http://www.unitaid.eu/en/>, 7.10.2009
- 5 mm. Bernard Koucherin kolumni, *Financial Times*, http://www.ft.com/cms/s/0/ef5e05be-a2f7-11de-ba74-00144feabdco.html?nclick_check=1, 16.9.2009
- 6 Spahn, Paul Berndt (2002), On the Feasibility of a Tax for Foreign Exchange Transactions, <http://www.wiwi.uni-frankfurt.de/professoren/spahn/tobintax/Tobintax.pdf>

Spahn Paul Berndt (1996), The Tobin Tax and Exchange Rate Stability, Finance, Investment & Trade, http://csdngo.igc.org/finance/fin_tobin.htm.

Vuonna 1996 Spahn esitti vero-osuudeksi 0,02 prosenttia, mutta vuoden 2002 raportissa hän päätyy esittämään 0,005–0,01 prosentin veroa.
- 7 Mm. Helsingin Sanomien pääkirjoitus 9.10.2009

Euroopan unionin valtiovarainministerikokous 2.10.2009 Göteborgissa, uutisointi mm. *Helsingin Sanomat*, taloussivut 3.10.2009
- 8 Causes-sovelluksen kotisivu Facebook-yhteispalvelussa 2.11.2009, <http://apps.facebook.com/causes/about>
- 9 America's Giving Challenge-kotisivut, 2.11.2009, <http://www.causes.com/agc/about>

- 10 Vapaasti suomennettu lainaus International Tax Justice Network -verkoston internetsivuilta
http://www.taxjustice.net/cms/front_content.php?idcatart=122, 9.10.2009
- 11 Global Financial Integrity / Center for International Policy (2009) Illicit Financial Flows from Developing Countries 2002–2006
- 12 OECD (2009), Overview of the OECD’s Work on Countering International Tax Evasion, <http://www.oecd.org/dataoecd/32/45/43757434.pdf>

Ylönen, Matti (2008), Kehitysrahoituksen uudet muodot – pääomapako kuriin ja globaalit verot käyttöön, *Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry:n raporttisarja nro: 95*
- 13 OECD (2009) Overview of the OECD’s Work on Countering International Tax Evasion, <http://www.oecd.org/dataoecd/32/45/43757434.pdf>
- 14 Global Financial Integrity / Center for International Policy (2009) Illicit Financial Flows from Developing Countries 2002–2006
- 15 Valtioneuvosto (2007), Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelma
- 16 Ulkoasiainministeriö (2007), Kehityspoliittinen ohjelma 2007 – Kohti oikeudenmukaista ja kestävää ihmiskuntapolitiikkaa
- 17 Presidentti Obaman puheesta laadittu lehdistötiedote 23.9.2009, http://www.un.org/ga/64/generaldebate/pdf/US_en.pdf
- 18 Presidentti Medvedevin puheen epävirallinen käännös 23.9.2009, http://www.un.org/ga/64/generaldebate/pdf/RU_en.pdf
- 19 Presidentti Hu Jintaon puhe 23.9.2009, http://www.un.org/ga/64/generaldebate/pdf/CN_en.pdf

Kari Karanko

Kehitysyhteistyö 2015 jälkeen

a jatuspaja e2:n tulevaisuuden kehitysyhteistyötä pohtiva teksti lähtee siitä olettamuksesta, että kehitysyhteistyöllä on tärkeä rooli teollisuusmaiden ja kehitysmaiden välisessä suhteessa, kansainvälisen sosiaalisen ja taloudellisen tasa-arvon aikaansaamisessa myös tulevaisuudessa. Lähtökohtaisesti teksti liikkuu sillä pohjalla, että olemassa oleva maailmanjärjestys kaikkine instituutioineen on pysyvä ja me siinä mukana toimimme parhaan taitomme mukaan yhdessä YK-järjestelmän ja rahoituslaitosten sekä Euroopan unionin nykyisten ja tulevien rakenteiden sisällä. e2:n tulevaisuudenkuva pohtii enemmän kehitysyhteistyön rakenteita ja instituutioiden muutoksia kuin kehitysmaiden tilaa, sitä muutosta, minkä keskellä elämme ja sitä millä tavalla tämän muutoksen soisi vaikuttavan siihen mitä me ja muut olemme tekemässä.

Ehkä asiaa auttaa, jos sambialaisen tutkija-kirjailijan Dambisa Moyon (julkaissut kirjan *Dead Aid* vuonna 2008) ajatuksin valotetaan kehitysavun tähänastista vaikutusta. Moyo kertoo, että viimeisten 50 vuoden aikana yli triljoonan verran dollareita on avun nimissä kohdistettu Afrikkaan. Vuosien 1970 – 1998 välisenä aikana köyhyys nousi Afrikassa 11 prosentista 66 prosenttiin. Liki 600 miljoonaa afrikkalaista elää köyhyydessä – alle kahdella dollarilla päivässä. Moyon mukaan ”apu on ja tulee olemaan vähenemätön poliittinen, taloudellinen ja humanitaarinen tuhon aiheuttaja valtaosalle kehitysmaita.” Moyo myöntää kuitenkin, että paikka paikoin avulla on ollut merkitystä, mutta yleiskommentti on lahjomaton. Moyon mukaan ”me mieluusti puhum-

me 30 miljoonasta kiinalaisesta, joiden elintaso on noussut länsimaiselle tasolle lyhyessä ajassa, mutta miljardi kiinalaista elää köyhyydessä kuten afrikkalaiset. Samalla tavalla seuraamme Intian vaurastumista, mutta kuka välittää valtaosasta intialaisia, jotka elävät kurjuudessa.”

Yksittäiset evaluaatiot avun tuloksista ja vaikutuksista eivät kerro totuutta siitä, että apu ei ehkä kuitenkaan mene perille ja köyhyyttä ei päästä juurimaan ja nujertamaan. Kehitysavun merkityksestä saatetaan olla yksittäisten maakohtaisten ja aluekohtaisten esimerkkien pohjalta sitä mieltä, että apu on kohdistunut oikein, tuloksia on saavutettu ja löytyy perusteluja avun kasvattamiselle. Tähän arvioon sisältyy kuitenkin ongelma. Kun summaamme yhteen koko avun ja kaikki eri instituutiotasot ja avustamisen keinot, meillä on käytössämme kokonaisuus, jonka vaikutusta ja merkitystä ei enää hallita. Kokonaisuus vaikuttaa tehottomalta ja avun jakokoneisto ylisuurelta. Avun lisääminen ei välttämättä auta, jos apu kohdistuu epädemokraattisille ja kansalaisiaan sortaville hallituksille ja koneistoille.

Pariisin deklaration (3/2005) merkitystä keskeisten avunantajien panostusten aikaisempaa tehokkaamman harmonisaation ja koordinaation osalta yliarvioidaan. On tietenkin tärkeää, että avunantajat yhteistyömaitten hallitusten kanssa entistä huolellisemmin asettavat avulle tavoitteita, seuraavat avun perillemeno ja pelaavat yhteen. Yhteinen panos, jota hallinnoidaan on vielä hyvin vaatimaton. e2 nos- taakin tulevaisuuskuviissa esille avun kanavoimisen aikaisempaa vielä enemmän yhteisten ja mieluiten uudistettujen rakenteiden kautta.

Euroopan unionin uusi ulkosuhdehallinto odottaa rakentumistaan. EU on olemassa ja hyvin kattavasti eri puolilla maapalloa, mutta ottaa aikansa ennen kuin kehitysyhteistyörahoituksella ja sen prosessoinnilla on merkitys EU:n muun maakohtaisen läsnäolon rinnalla ja asialistoissa. Kehitysapuun liittyvä valistuneisuus EU:n ulkosuhteiden nykyrakenteessa ei ole hirmuisen merkittävää luokkaa. Enemmän kuin maakohtaiseen edustavuuteen ja maakohtaisiin nimityksiin EU:n ulkosuhdeverkossa pitäisi kiinnittää huomiota siihen, miten EU toimii yh-

dessä kehitysmaiden kansalaisten kanssa. Kysymys omistajuuden lisäämisestä ja myös tasa-arvosta on Suomessa ja pohjoismaissa itsensänselvyyttä tänä päivänä, muttei välttämättä kaikkialla Euroopassa.

Miten sitten arvioimme tulevaisuutta 40–50 vuoden tähtäyksellä. Sitähän tämä linjaus avulle vuoteen 2015 ja sen yli merkitsee?

Tässä arvioin tulevaisuutta mieluiten mahdollisuuksien ja resursien pohjalta kuin nostan esille uhkakuvia. Niitäkin toki löytyy eikä vähiten ennustetusta ilmastonmuutoksesta.

Ympäristönmuutos vaikuttaa maatalouteen ja vesitalouteen. Se vaikuttaa laajasti koko yhteiskunnalliseen kehitykseen. Valtaosa kehitysmaiden maataloustuotannosta tuotetaan pienviljelijätalouksissa, jotka vielä ovat pitkälti naisjohtoisia talouksia. Maataloustutkimuksen ja koulutuksen tehostaminen ja tiedon saattaminen pienviljelijätalouksiin on avain muutokseen.

Ilmastomuutoksen torjunnan rahoitus on avainasemassa, mikäli havitellaan oikeudellisesti sitovaa ja kattavaa ilmastosopimusta. Suomen kannalta on olennaista pysyä Euroopan unionin päättämässä kehyksissä ja rahoituksen osalta julkisen rahoituksen tulee olla läpinäkyvästi valtion menoarvioissa omana kohtanaan, jotta oman julkisen rahoituksemme kehitystä voidaan seurata. Ilmastomuutoksen rahoitus tietenkin on lisäystä nykyiseen ja suunniteltuun kehitysapuun nähden.

Kasteluveden hankkiminen ruoantuotantoa varten tulee olemaan suurin vesiongelma. Makeaa vettä kyllä riittää, mutta veden tuhlaaminen nimenomaan puutteellisen suunnittelun ja käyttöjärjestelmien heikkouden vuoksi on ongelma. Vesitalous vaatii resursseja, mutta siihen uhrattu aika ja raha tuottavat monin verroin takaisin ihmisten terveyden ja ravitsemuksen lisääntymisen näkökulmasta.

Väestö kasvaa nykyisestä 7 miljardista 9 miljardiin seuraavan 50 vuoden aikana. Ruoantuotannon pitäisi kasvaa 70 prosenttia nykyisestään. Tuotannon lisäys on mahdollista lisäämällä tutkimusta ja koulutusta sekä parantamalla pienviljelijätalouksien tuotantoedellytyksiä.

Ulkoinen turvallisuus ei ole tulevaisuudessa suuri ongelma, mikäli Lähi-idän rakenteelliset konfliktit (Israel ja Palestiina, Irak,

Afganistan sekä Iran) saadaan hoidetuiksi. Sen sijaan maiden sisäiseen turvallisuuteen tulee kiinnittää jatkossakin erityistä huomiota. Polarisaatio lisääntyy ja demokraatit huolimatta säntillisistä valtiolimistä eivät ole valmiita muutoksiin, ikääntyminen muuttaa väestörakenteita ja aktiiviväestön määrä vähenee – huoltosuhde heikkipä, kansainvälinen rikollisuus lisääntyy ja saa uusia muotoja mm. valuuttaturvallisuuden näkökulmasta.

Globaalit turvallisuusmekanismit mm. Tobinin veron kaltaiset järjestelmät ovat nyt tarpeen. Kansainvälinen valuutanvaihtovero on tulossa jossain muodossa ja sillä on ratkaiseva merkitys, mikäli tuotto ohjataan esim. kehitysmaiden ilmastonmuutoksen torjuntaan tarvittavaan rahoitukseen.

Muutoksen nopeus ei aina ole ennustettavissa ja sen vuoksi on hyödyllistä katsoa taaksepäin ja nähdä, kuinka hitaasti muutokset yhteiskunnassa itse asiassa tapahtuvat. Vuodesta 2015 vuoteen 2050 on vain 35 vuotta – e2:n aktiivijäsenten keski-ikä siis!

Luovaan ekonomiaan on tukeuduttava ja kannustettava myös kehityksmaasuhteissa. Uudet innovaatiot, luova ja uusi teollisuus, kulttuuri, taide ja media – niille on raivattava tilaa. Kestävä yhdyskuntasuunnittelu on nostanut viime aikoina päätään, mutta kehitysyhteistyössä sillä ei ole vielä tilausta vuoropuhelussa kehitysmaiden kanssa.

Hyvinvointimallejakin voidaan viedä. Sosiaalipolitiikan keskeiset suomalaiset uudistukset ovat kovaa tavaraa keskeisissä teollisuusmaissa, miksei myös kehitysmaissa. Hyville käytännöille ja kokemuksille on aina tilaa.

Maantieteellinen logistiikka aiheuttaa ongelmia, vaikka kehittyneet verkostoituminen luo mielikuvan siitä, että kaikki on aikaisempaan nähden hirmuisen paljon lähempänä ja paremmin saavutettavissa. Aasia on vielä etäällä Euroopasta. Amerikat ovat niinkään kovin kaukana ja Itä-Eurooppaakin keskisessä Euroopassa ihmetellään ja oudoksutaan. Erasmus-kaltaiset opiskelijavaihtojärjestelmät eri maanosien sisällä ja maanosien kesken ovat oivallisia välineitä

keskinäisen yhteisymmärryksen kehittämiseksi. Toisilta oppiminen nuorella iällä on tärkeää.

Teknologinen kattavuus ei kuitenkaan ole tuonut kaikkien ulottuville periaatteessa yhteisiä keksintöjä. Esimerkiksi linuxin kaltainen avoin lähdekoodi voisi merkittävästi nopeuttaa sähköautoteknologiaa ja muutakin ihmisen elämistä helpottavaa tekniikkaa.

Perusopetus on kaiken alku, myös kehityksen. Perusopetukseen panostaminen teollisuusmaiden ja kehitysmaiden yhteisenä ponnistelu antaa edellytykset irtaantumiseen köyhyydestä ja eriarvoisuudesta niin tytöille kuin pojillekin.

Vuosi 2015 on vain välietappi pitkässä kehityksen kulussa, jossa optimistinen ajattelu palkitaan. e2:n kaltaiset ajatuspajat ovat oivallinen väline myönteisen ajattelun kehittämiseksi. ■

Suurlähettiläs (eläkk.) **Kari Karanko** työskenteli ulkoministeriön palveluksessa eri tehtävissä kotimaassa sekä Afrikassa ja Aasiassa vuosina 1970–2009. Ennen ulkoministeriöön siirtymistään hän toimi Markkinointi Viherjuurella mainostoimittajana ja Yleisradiossa free lancer -toimittajana sekä opiskeli Jyväskylän yliopistossa ja Helsingin kauppakorkeakoulussa.

Aino Kostiainen ja Anu Palomäki

Keskustelu kehitysagendan muutoksista on tervetullutta

maailma 2015 -raportti käsittelee useaa sellaista kehityskysymystä, joihin on tärkeää löytää vastaus lähitulevaisuudessa. Miten köyhyys ymmärretään ja mitä sille halutaan tehdä, millainen on demokratian rooli suhteessa kehitykseen, voitaisiinko kehitysyhteistyökoneistoa valjastaa ilmastonmuutoksen torjumiin, millaisia talouden rakenteiden uudistuksia tarvitaan, ja mikä on Suomen rooli kansainvälisessä kehityskeskustelussa. Tässä kommentissa paneudumme muutamaan kehitysagendan muutoksen kannalta keskeiseen seikkaan, ja pohdimme, miltä maailman kehitysagenda näyttää tulevaisuudessa.

Kehitysmaiden ongelmiin ei ole yhtä ratkaisumallia ja siksi paikallisen kontekstin ymmärtäminen kehitysyhteistyössä on tärkeää. Kehitysmaiden omistajuudesta puhutaan paljon mutta sen käytännön toteuttaminen on haasteellista. Miten toimia esimerkiksi tilanteessa, jossa avunantajan ja vastaanottajan näkemykset ja tavoitteet ovat ristiriidassa keskenään? Tällä hetkellä avunantajien sana on pitkälti se, joka viime kädessä merkitsee, vaikka kumppanuutta ja kehitysmaiden omistajuutta korostetaan politiikkalinjauksissa. Avunantajien tärkeänä pitämät periaatteet eivät kuitenkaan välttämättä ole korkealla vastaanottajatahon prioriteeteissa. Esimerkiksi sukupuolivalistuksen vieminen kylään, jossa asukkaiden ensisijaisena tavoitteena on päivittäisen elannon turvaaminen, voi olla hyvin vaikeaa. Demokraattisen päätöksenteon toteuttaminen pienessä kylässä saattaa esimerkiksi johtaa avunantajan periaatteiden vastaiseen lopputulokseen. Voidaanko kehityshanke silloin toteuttaa? Eri

tavoitteiden ja periaatteiden välillä tasapainoilu onkin kehitysyhteistyön suurimpia haasteita.

Tulevaisuudessa kehityskeskusteluun nousee myös kysymys kehitysmaiden keskinäisestä yhteistyöstä, jonka lisääntymisestä on jo nyt nähtävissä merkkejä. Kehitysmaiden omistajuus kansainvälisen kehitysagendan suhteen lisääntyy hyvin todennäköisesti, mutta muutoksen kokonaisvaltaista vaikutusta on vaikea ennustaa. Mitä uusia suuntia kehitysmaat nostavat kehitysagendalle? Miten maat haluavat ajaa kehitystä? Vaikka osa kehitysmaista nousee kehittyvien maiden joukkoon, saattaa osa maista syrjäytyä kansainvälisestä politiikasta entistä voimakkaammin. Miten nousevat kehitysmaat ottavat tämän huomioon? Kansainväliseen keskusteluun nousee myös kysymys siitä, muuttuvatko entiset kehitysmaat vaurastuessaan avunsaajista avunantajiksi, ja miten tämä vaikuttaa kehityskeskusteluun. Esimerkiksi Kiina on parhaillaan lähestymässä tätä rajaa, ja se onkin rikkonut reippaalla kädellä kansainvälistä kehityskonsensusta.

Kehitysyhteistyöhön tarvitaan myös nykyisten avunantajien puolelta innovatiivisia ratkaisuja. Kehitysrahoituksen suhteen on kuitenkin muistettava, ettei pyörää aina tarvitse keksiä uudelleen, eikä monimutkaisia uusia rakenteita välttämättä tarvita. Tärkeämpää on ajattelu perinteisen kehitysyhteistyön instrumenttivalikoiman ohi siten, etteivät hyvät ideat kaatuisi sopivan rahoitusvälineen puutteeseen. On positiivista, että Suomi on mukana Leading Group on Innovative Financing for Development -ryhmässä, mutta rohkeampi osallistuminen ja uudet keskustelunavaukset olisivat toivottavia.

Millainen sitten olisi maailma vuonna 2030, kun vuosituhatta-voitteet ovat historiaa ja maailman tilanne merkittävästi muuttunut? Optimisti voisi visioida, että kehitysapu on tehnyt itsestään tarpeeton- ta. Kehitysmaista on tullut oman kehityksensä agentteja, mutta myös vastuullisia globaaleja toimijoita. Kansainvälinen yhteisö kykenee toimimaan tehokkaasti ja onnistuneesti globaalien ongelmien ratkaisemiseksi. Pessimistisen näkemyksen mukaan kehitysongelmat ovat eskaloituneet maailmanlaajuisiksi konflikteiksi, ja ilmastonmuutos

on aiheuttanut ylitsepääsemättömiä haasteita koko ihmiskunnalle. Kansainvälinen yhteisö on heikko, ja ristiriidat kehittyneiden ja kehittyvien maiden välillä ovat kasvaneet. Vallalla on yleinen kehitysoptimismien tila, eivätkä valtiot enää hae yhteisymmärrystä vaan kriisit kärjistyvät helposti jopa sodiksi.

Jotta optimistisen kehitysskenaarion toteutuminen olisi mahdollista, tarvitaan usealta taholta aktiivista toimintaa. On tärkeää myös pohtia, miten kansallisen edun tavoittelu linkittyy kansainvälisen yhteisön toiveisiin ja kehitysmaiden näkökulmiin. Muutoksiin tarvitaan poliittista tahtoa paitsi avunantajilta, myös kehitysmailta itseltään. Maailma 2015 -raportti tuo esiin tutkittuun tietoon ja kokemuksiin perustuvan kehityspolitiikan tärkeyden. Poliittisen tahdon lisäksi tarvitaan siis merkittävästi tutkimusta, ja erityisesti tiedon soveltamista käytäntöön. Vain näin apu voi kehittyä ja uudistua. Avun vaikuttavuuden tutkimusta ei voida korostaa liikaa, sillä siihen perustuva kehitysoptimismien uudistus vie meidät lähemmäksi aikaa, jossa kehitysyhteistyö on toden teolla tehnyt itsensä tarpeettomaksi. ■

AINO KOSTIAINEN (VTK) opiskelee kehityskaatutkimusta Helsingin yliopistolla. Hän tekee pro gradu -tutkimusta trooppisten metsien sertifoinnista.

ANU PALOMÄKI on kehityskaatutkimuksen opiskelija Helsingin yliopistossa ja valmisteleo pro gradu -tutkielmaa perustulokeilusta Namibiassa.

Vuoden 2009 tilaisuudet

Riittääkö riisi, kasvaako köyhyys?

Maaailma 2015 -hankkeen katsauksen julkistamistilaisuus 6.2.2009

klo 10.45–11.30

Kommenttipuheenvuorot

Tutkija TUULI KASKINEN, Demos Helsinki

Kansanedustaja KIMMO TIILIKAINEN

AFRIKKA – Suomen strategia

Keskustelutilaisuus 31.3.2009

Alustukset

Paavo Väyrynen on oikeassa, mutta muut eivät silti ole väärässä.

Suomalaisen kehityspolitiikan linjausten tarkastelua

Suurlähettiläs KARI KARANKO

Afrikka ei ole yksi ja sama

– EU:n Afrikka-strategia ja Suomen politiikka

Professori TUOMO MELASUO, TAPRI, Tampereen yliopisto

Millainen on Suomen kauppaa ja investointeja koskeva strategia

Afrikkaa varten – vai onko sellaista?

Johtaja KARI HÄYRINEN, Finpro

Tulemmeko kehitysyhteistyössä toimeen ilman maatalous-

ja kotitalousopetusta, koulutusta ja neuvontaa?

Tohtori LEENA KIRJAVAINEN

Julkisen sektorin tukemisen merkitys kehityspolitiikassa

– Järjestöistä ja yrityksistä ei ole köyhimpien terveydenhuollon

turvaajiksi

VTM, tiedottaja SANNA VESIKANSA

Demokratian ja kehityksen yhteys

Työpaja 5.5.2009

Developing Countries and the Global Downturn – the Way Forward

Seminar in Collaboration with UNU-WIDER and the Ministry for
Foreign Affairs, May 6th 2009

Trade or Aid in Policies towards Poverty?

VESA KANNIAINEN, *University of Helsinki, Department of Economics*

Global Economic Crisis: How to respond to the Development Emergency

NINA KATAJA, *Ministry for Foreign Affairs of Finland*

Development Prospects in Africa amidst the Financial Crisis

WIM NAUDÉ, *UNU-WIDER Senior Research Fellow*

Kehityspoliittinen johdonmukaisuus

Työpaja 3.6.2009

Alustajat

Maaseutukehityksen asiantuntija KAISA KARTTUNEN, Niras Finland

Pääsihteeri RILLI LAPPALAINEN, Kehys ry

Köyhyyden monet ulottuvuudet

Työpaja 3.9.2009

Alustajat

Tutkija EIIJA RANTA-OWUSU, Helsingin yliopisto

Projektijohtaja TUULI KASKINEN, Demos Helsinki

Kehittämispäällikkö RONALD WIMAN, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Innovatiiviset kehitysrahoituslähteet

Keskustelutilaisuus yhteistyössä keskustan eduskuntaryhmän kanssa 10.9.2009

Alustajat

Vanhempi finanssisihteeri PAULI KARINIEMI, valtiovarainministeriö

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan

puheenjohtaja HANNES MANNINEN

*Kehityspoliittinen sihteeri MATTI YLÖNEN,
Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa*

Köyhyyden kätkeyt mahdollisuudet

Keskustelutilaisuus yhteistyössä eduskunnan globaaliryhmän kanssa 26.11.2009

Alustajat

Professori MAJID RAHNEMA

Kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä vastaava

alivaltiosihteeri RITVA KOUKKU-RONDE, ulkoasiainministeriö

Eerikinkatu 28, 5. krs
00180 Helsinki
www.e2.fi

JOHTAJA

Karina Jutila

puh. 050 551 5361
karina.jutila@e2.fi

PROJEKTIKOORDINAATTORI

Leena Koivisto

puh. 044 518 1251
leena.koivisto@e2.fi

HANKESUUNNITTELIJA

Taru Savolainen

puh. 040 535 8622
taru.savolainen@e2.fi

 Ajatuspaja e2

Vuonna 2006 perustettu e2 on arvopohjaltaan edistysmielinen ja sivistysliberaali ajatuspaja. Se arvioi yhteiskunnan tilaa eri näkökulmista sekä tuottaa uusia keskustelunavauksia ja ratkaisuvaihtoehtoja keskeisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Toimintaan ja julkaisuihin voi tutustua osoitteessa www.e2.fi.